

Tesfay Sába

Találkozás

2016-ban, hét évvel első beszélgetésünk után újra találkozom ezzel a férfival, amikor apámmal szülőfalujába látogatunk. Köszönünk egymásnak, de nem ismer meg minket.

Csak akkor derül fel az arca, amikor közöljük vele nagyapám nevét, akit jól ismert.

Visszaemlékezik, hogy legutóbb, amikor találkoztunk, a falu történetéről kérdeztem. Örül, hogy újra lát bennünket, és arra int, hogy ne felejtsük a saját múltunkat, ismerjük meg apáink történetét.

Amikor 2009-ben először találkoztam a képeken szereplő, idős férfirokonommal, készségesen támogatta munkámat, és hosszasan mesélt a falu múltjáról. Történeteivel gazdagabb képet kaptam a falu életéről, és ez segített abban, hogy a jelenkor társadalmi viszonyait a múlthoz kapcsoljam. Úgy éreztem, általuk értelmezni tudom személyes és megfigyelt élményeimet. Egy szubjektív olvasat elsajátításában segített. Ez az ő valóságértelmezésének egy része volt, és mint olyan, csak egyike azon számtalan nézőpontoknak, amelyek dominanciáért vetekednek a faluban. A 3000 fős településen ugyanis státusok, földjogok és konfliktusok múlnak azon, hogy ki hogyan emlékszik a régmúlt eseményeire. Az idősek történetek százait tartják számon, és ezeket a családjuk fiatal tagjaival megosztják. A múlt bizonyos verziójának őrzése tehát hatalom. Annak továbbadása az olyan idős falusiak feladata, mint amilyen ez a férfi. A rokoni státusunk és a falu politikai mezőjében elfoglalt helyünk nagyban befolyásolja, hogy kikkel ápolunk szoros kapcsolatot, és ezáltal milyen információk birtokosai lehetünk.

A tudásszerzés folyamata és az információ tehát társadalmi kontextusba ágyazott. Vagyis ha számba veszem, hogy ezzel az idős férfival milyen rokoni viszonyban állunk, milyen kapcsolata volt a nagyapámmal, mit gondol a falu az elszármazott eritreaiak szerepéről és a többi, akkor az általa elmesélt múlttöredékek az antropológiai értelmezés számára igazán értékes információkká válnak.

